

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101568

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каралаш Анна-Юлія Ігорівна

2. Anna-Yuliia I. Karalash

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціальна філософія та філософія історії

Дата захисту: 01-02-2024

Спеціальність за освітою: Філософія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Дунай - Синергія"

Код за ЄДРПОУ: 42885678

Місцезнаходження: вул. Тельмана, 1, Ізмаїл, Ізмаїльський р-н., 68600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** 3501

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 02.41

**Тема дисертації:**

1. Соціальна самоорганізація в умовах глобалізації: соціально-філософський аналіз
2. The Social Self-Organization in Global Conditions: Socio- Philosophical Analysis

**Реферат:**

1. У дисертаційній роботі здійснено соціально-філософський аналіз соціальної самоорганізації в умовах глобалізації. Розглянуто низку найпоширеніших визначень самоорганізації та констатовано, що спільним для усіх дефініцій є поняття порядку (впорядкування). Завдяки загальнонауковому методу – системному підходу – досліджено складні процеси соціальної самоорганізації – нову парадигму, спираючись на принципи самої нової парадигми, зокрема емергентності (цілісності), взаємозалежності, доповнюваності, людиномірності. Проаналізовано глобальні умови та встановлено, що існує низка глобальних екологічних, економічних, соціальних і політичних проблем, в основі яких криза уявлень та відсутність теоретичного випередження практики. Встановлено необхідність самоорганізації як синергійної співпраці світової спільноти задля узгодженої відповіді на загрози та виклики сучасності. Здійснено порівняльний аналіз соціальної самоорганізації як спонтанного та цілеспрямованого соціального порядку. За основу аналізу взято ідею спонтанного порядку Фрідріха-Августа фон Гаека, яку він використав для формулювання теорії ринку. Обґрунтовано, що теорія ринку, здатного до саморегуляції, заснована на припущенні, що основною цінністю

людини є грошова вигода. Внаслідок цього людина розумна редукується до людини економічної та закріплюється імператив конкуренції. Це репрезентує елементи соціал-дарвінізму та свідчить про відсутність людиномірності у тлумаченні соціальної самоорганізації як спонтанного порядку, що виявляється недостатнім для подолання глобальних викликів сучасності. Запропоновано вихід з цієї ситуації, що полягає в доповненні концепту самоорганізації як спонтанного порядку специфічно людським – людиномірністю – здатністю людини бути причиною змін у бутті, тобто бути суб'єктом, що спроможний до усвідомлених, цілеспрямованих та керованих дій, як локально, так і глобально. Зазначено, що таке розуміння самоорганізації дозволить сформулювати гуманні загальнолюдські цінності та цілі, які можуть стати універсальними солідаризуючими принципами для конструктивних відповідей людства на глобальні виклики сучасності, що створить нові можливості для подолання кризи уявлень та теоретичного випередження практики. Констатовано необхідність глибинних структурних трансформацій різноманітних інституцій українського суспільства, зміни самої логіки й принципів здійснення місцевого самоврядування, зокрема необхідність розгляду місцевого самоврядування на базі нової світоглядної парадигми – соціальної самоорганізації. Доведено, що завдяки об'єднанню громадян у солідарну локальну спільноту, що здатна бути суб'єктом соціальної дії, діяти узгоджено як єдине ціле, можливо досягнути автономності управління – самоуправління, або ж самоврядування на місцевому рівні, що постає як самоорганізований спосіб буття. Обґрунтовано необхідність суттєвого підвищення громадянських компетенцій за допомогою освіти та шляхом переоцінки наявних цінностей громадян самими громадянами, а також формулювання солідаризуючої національної мети. На основі цього уможливується зміна концептуальних акцентів з адаптивних та відтворюючих стереотипів поведінки на перетворюючі та інноваційні способи мислення й діяльності. Соціальна самоорганізація як нова наукова парадигма та спосіб суспільного буття постає теоретичним підґрунтям цього процесу.

2. This dissertation provides a socio-philosophical analysis of social self-organisation in the context of globalisation. A number of the most common definitions of self-organisation were considered and it was stated that the concept of order is common to all definitions. Using a general scientific method – the systematic approach – it was studied the complex processes of social self-organisation – a new paradigm, based on the principles of the new paradigm itself, in particular, emergence (integrity), interdependence, complementarity, and human dimensionality. The global environment was analysed and it was established that there are a number of global environmental, economic, social and political problems, which are based on the crisis of perception and the lack of theoretical advancement of practice. The need for self-organisation as a synergistic cooperation of the world community for a coordinated response to the threats and challenges of our time was established. A comparative analysis of social self-organisation as a spontaneous and purposeful social order was carried out. The analysis was based on the Friedrich-August von Hayek's idea of spontaneous order, which he used to formulate the market theory. It was substantiated that the theory of a self-regulating market is based on the assumption that the main value of a person is monetary gain. As a result, a homo sapiens is reduced to a homo oeconomicus and the imperative of competition is established. This represents elements of social Darwinism and indicates the lack of human dimensionality in the interpretation of social self-organisation as a spontaneous order, which is insufficient to overcome the global challenges of our time. A way out of this situation was proposed, which consists in supplementing the concept of self-organisation as a spontaneous order with a specifically human one – human dimensionality – the ability of a person to be the cause of changes in existence, that is, to be a subject capable of conscious, purposeful and controlled actions, both locally and globally. It was noted that such an understanding of self-organisation will allow formulating humane universal values and goals that can become universal solidarizing principles for constructive responses of humanity to the global challenges of our time, which will create new opportunities for overcoming the crisis of perception and theoretical advancement of practice. The need for profound structural transformations of various institutions of Ukrainian society and changes in the very logic and principles of local self-government were stated. In particular, the need to consider local self-government on the basis of a new worldview paradigm – social self-organisation. It was proved that through the unification of citizens into a solidarity local community, which is able to be a subject of social action, to act in a coordinated manner as a

whole, it is possible to achieve autonomy of management – self-government at the local level, which appears as a self-organised way of being. The need for a significant increase in civic competences through education and by reassessing the existing values of citizens by citizens themselves, as well as formulating a solidarizing national goal were substantiated. On this basis, it is possible to change the conceptual emphasis from adaptive and reproductive behavioural stereotypes to transformative and innovative ways of thinking and acting. Social self-organisation as a new scientific paradigm and a way of social existence becomes the theoretical basis for this process.

### **Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

### **Публікації:**

- 1. Каралаш А.-Ю. І. Синергетика як метод соціально-філософського пізнання. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки. 2017. Випуск 1 (83). С. 48–54.
- 2. Каралаш А.-Ю. І. Місцеве самоврядування як форма локальної самоорганізації українського соціуму. Практична філософія. 2019. № 3(73). С. 25–32.
- 3. Каралаш А.-Ю. І. Самоорганізація соціуму в контексті сучасних реалій глобалізації. Humanities Studies. 2023. Вип. 16 (93). С. 25–31.

### **Наукова (науково-технічна) продукція:**

### **Соціально-економічна спрямованість:**

### **Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** 0111U000154; 0111U000155

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

### **Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Козловець Микола Адамович
2. Mykola A. Kozlovets

**Кваліфікація:** д.філос.н., професор, 09.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5242-912X

### **Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

### **Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Воронкова Валентина Григорівна
2. Valentyna G. Voronkova

**Кваліфікація:** д.філос.н., професор, 09.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5242-912X

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 02125243

**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гоян Ігор Миколайович
2. Ihor M. Hoian

**Кваліфікація:** д. філ. н., професор, 09.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5242-912X

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

**Код за ЄДРПОУ:** 02125266

**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Горохова Людмила Вікторівна

2. Liudmyla V. Horokhova

**Кваліфікація:** к. філос. н., доц., 09.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5114-523X

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Вознюк Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Voznyuk

**Кваліфікація:** д.пед.н., доц., 13.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4458-2386

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові**

Ковтун Наталія Михайлівна

**голови ради**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові**

Ковтун Наталія Михайлівна

**головуючого на засіданні**

**Відповідальний за підготовку**

Мирончук Наталія Миколаївна

**облікових документів**

**Реєстратор**

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна